

30

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ**

СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ

Система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти
сертифікована на відповідність ДСТУ ISO 9001:2015 / ISO 9001:2015

Кафедра товарознавства та митної справи

Кафедра товарознавства, управління безпечністю та якістю товарів

ОРГАНІЗАЦІЯ НАУКОВОГО ЕКСПЕРИМЕНТУ

РОБОЧА ПРОГРАМА

освітньо-науковий ступінь	доктор філософії
галузь знань	Управління та адміністрування
спеціальність	076– Підприємництво, торгівля та біржова діяльність

Київ 2019

**Розповсюдження і тиражування без офіційного дозволу КНТЕУ
заборонено**

Автори: А.А. Мазаракі, д-р екон. наук, проф.
Н.В. Мережко, д-р техн. наук, проф.
С.О. Белінська, д-р техн. наук, проф.

Розглянуто і затверджено на засіданні кафедри товарознавства та митної справи 13.02.2019 р., протокол №19, кафедри товарознавства, управління безпечністю та якістю 13.02.2019 р., протокол № 15.

Рецензенти:

О.Р. Мокроусова, д-р.техн. наук, проф.
Ю.М. Мотузка, д-р техн. наук, проф.

ОРГАНІЗАЦІЯ НАУКОВОГО ЕКСПЕРИМЕНТУ

РОБОЧА ПРОГРАМА

освітньо-науковий ступінь	доктор філософії
галузь знань	Управління та адміністрування
спеціальність	076– Підприємництво, торгівля та біржова діяльність

Редактор
Комп'ютерне верстання Г.В. Поліщук

Формат . Ум. друк. арк. . Тираж пр. Зам.

Видавець і виготовлювач

Київський національний торговельно-економічний університет
вул. Кіото, 19, м. Київ-156, Україна, 02156

**1. МЕТА, ЗАВДАННЯ ТА РЕЗУЛЬТАТИ ВИВЧЕННЯ
ДИСЦИПЛІНИ, ЇЇ МІСЦЕ У НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ**

Дисципліна «Організація наукового експерименту» є необхідною складовою наукової роботи аспірантів.

Метою вивчення дисципліни є одержання аспірантами навичок проведення наукових експериментів та набуття досвіду дослідницької роботи.

Об'єктом вивчення дисципліни є методологія і організація проведення наукового експерименту за обраним напрямом досліджень.

Завдання дисципліни – надання теоретичних знань і практичних вмінь аспірантам з організації та проведення науково-дослідних робіт та застосування математичного планування експерименту для пошуку оптимальних умов проведення процесу, який досліджується та оптимального складу продукції, яка розробляється.

Предметом дисципліни є типологія методів наукового дослідження, наукові факти та їх роль у науковому дослідженні, наукові гіпотези, їх обґрунтування; математичне моделювання як спосіб представлення відповідних напрямку дослідження систем; організація експериментальних робіт, організації робочого місця.

В результаті освоєння дисципліни **аспіранти повинні знати:**

- класифікацію та характеристику експериментів;
- порядок проведення наукового експерименту;
- організацію робочого місця експериментатора;
- правила роботи на лабораторному устаткуванні;
- особливості досліджень в галузі товарознавства;
- математичні моделі та способи їх дослідження;
- види моделей та їх представлення
- методи обробки та аналізу експериментальних даних;
- вимоги до оформлення та апробації результатів дослідження.

вміти:

- вибирати перспективні напрямки наукової тематики;
- визначати актуальність наукових досліджень;
- володіти понятійним апаратом за темою наукових досліджень;
- обирати необхідне лабораторне устаткування та обладнання для проведення експериментальних досліджень;
- володіти методиками наукових досліджень;
- проводити експериментальні дослідження;
- застосовувати методи моделювання для постановки експерименту та обробки одержаних результатів;
- оформляти результати у вигляді наукових звітів, статей, тез.

Вивчення цієї дисципліни сприятиме набуттю знань та навичок, необхідних для постановки та вирішення науково-дослідних задач при виконанні дисертаційної роботи в галузі товарознавства.

2. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

Назва теми	Усього, год./ кредитів	СРС	Форми контролю
Тема 1. Сутність, мета, функції наукового експерименту	8	7	РП
Тема 2. Класифікація та характеристика експериментів	8	7	ІЗ
Тема 3. Методи наукового експерименту	8	7	РП
Тема 4. Системний підхід в наукових дослідженнях	8	7	ІЗ
Тема 5. Організація наукового експерименту	6	4	РП
Тема 6. Особливості товарознавчих досліджень	10	4	Т,О
Тема 7. Методи обробки та аналізу експериментальних даних	10	4	Т,О
Тема 8. Оформлення і апробація результатів наукового дослідження	6	4	ІЗ, О
Тема 9. Захист інтелектуальної власності	6	4	Т,О
Тема 10. Впровадження результатів досліджень	6	6	О, ІЗ
ВСЬОГО	135/4,5	135	
Форма контролю – Залік			

Умовні позначення: Т – тестування; КР – контрольна робота; ІЗ – виконання індивідуального завдання, РП – реферативні повідомлення, О – опитування.

3. ТЕМАТИКА ТА ЗМІСТ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

Результати навчання	Навчальна діяльність	Робочий час студента, год.	Оцінювання у балах
<p>Набуття знань щодо поняття сутності, мети, функцій наукового експерименту.</p> <p>Оволодіння вмінням формулювати мету, завдання, змісту наукової новизни згідно з прямою дослідження.</p>	<p>Тема 1. Сутність, мета, функції наукового експерименту</p> <p>Завдання для самостійної роботи: Відповідно до теми дисертаційного дослідження представити індивідуальне завдання на тему: завдання дослідження, мета, наукова гіпотеза, наукова концепція роботи, наукова новизна.</p> <p>Література: Основа: 1, 7, 8, 9, 14, 17 Додаткова: 1-8, 20, 21 Інтернет-ресурси: 6, 7</p>	15	
<p>Набуття знань щодо класифікації та характеристики експериментів.</p>	<p>Тема 2. Класифікація та характеристика експериментів</p> <p>Завдання для самостійної роботи: Згідно з метою досліджень, структури об'єктів та явищ, які вивчаються в дисертаційній роботі, скласти структурно-логічну схему експериментальних досліджень.</p> <p>Література: Основа: 1-4, 13-17 Додаткова: 1-7 Інтернет-ресурси: 1, 2, 3, 4</p>	10	

<p>ристки методів ого експерименту. ність застосування них методів дослідження введенні експерименту.</p>	<p>данування знаннями щодо ного методу досліджень, систем та їх поділу на еми. вміння вувати системний підхід робленні нових товарів</p>	<p>Згідно зі структурно-логічною схемою експериментальних досліджень зазначити методи наукового пізнання, що використовуються в дисертаційній роботі: загальнонаукові, конкретно-наукові, спеціальні. Обґрунтувати вибор конкретних методів та засобів проведення експерименту на кожному етапі.</p> <p>Література: <i>Основна:</i> 4, 7-9, 17, 18 <i>Додаткова:</i> 8-15 <i>Інтернет-ресурси:</i> 1-7</p>	<p>10</p>
<p>Тема 4. Системний підхід в наукових дослідженнях</p> <p>Завдання для самостійної роботи: Згідно з темою наукових досліджень визначити фактори впливу на систему та ефективність функціонування системи. Використовуючи системний підхід змоделювати систему управління безпечністю та якістю товарів.</p> <p>Література: <i>Основна:</i> 17, 18 <i>Додаткова:</i> 12</p>			

6

<p>у етапів проведення досліджень ментальних досліджень вміння увати науковий експеримент.</p>	<p>зоду х етапів проведення досліджень вміння увати науковий експеримент за темою дослідження</p>	<p>Інтернет-ресурси: 1, 2, 3, 4</p> <p>Завдання для самостійної роботи: Індивідуальне завдання на тему «Визначення переліку та опис загальнонаукових теоретичних (лабораторних) експериментів, що підтверджують (спростовують) теоретичні положення робочої гіпотези».</p> <p>Література: <i>Основна:</i> 7, 9, 13, 14 <i>Додаткова:</i> 3, 4, 5, <i>Інтернет-ресурси:</i> 1, 2, 3, 4</p>	<p>20</p>
<p>Тема 6. Особливості товарознавчих досліджень</p> <p>Завдання для самостійної роботи: Індивідуальне завдання. Відповідно до теми наукових досліджень визначити об'єкт і предмет товарознавчого дослідження та основні шляхи вирішення поставлених у дисертаційній роботі завдань. Опанувати інструментарієм товарознавчого дослідження.</p> <p>Література: <i>Основна:</i> 6, 10, 11, 12 <i>Додаткова:</i> 9, 10, 19, 22 <i>Інтернет-ресурси:</i> 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7</p>			<p>15</p>

7

<p>Свододині знаннями щодо методів обробки та аналізу експериментальних даних.</p> <p>Набуття вміння працювати отримані експериментальні результати.</p>	<p>Тема 7. Методи обробки та аналізу експериментальних даних</p> <p>Завдання для самостійної роботи:</p> <p>Реферативне повідомлення на тему «Методи обробки та аналізу дослідних даних, отриманих в результаті експерименту за темою наукового дослідження»</p> <p>Література: <i>Основна:</i> 8, 12, 13 <i>Додаткова:</i> 9, 12, 16 <i>Інтернет-ресурси:</i> 1, 2, 3, 4, 5, 5, 7</p>	15
<p>Оволодіння знаннями щодо способів оформлення результатів наукового дослідження.</p> <p>Набуття вміння проводити ідентифікацію в конкретних виробничих умовах</p>	<p>Тема 8. Оформлення і апробація результатів наукового дослідження</p> <p>Завдання для самостійної роботи:</p> <p>Індивідуальне завдання на тему: «Проект статті за результатами проведених емпіричних (теоретичних) досліджень».</p> <p>Література: <i>Основна:</i> 7, 8, 9, 17, 18 <i>Додаткова:</i> 17, 18, 20, 21 <i>Інтернет-ресурси:</i> 1, 2, 3, 4, 5</p>	10

<p>Свододині знаннями щодо методів обробки матеріалів для статистичного аналізу складати таблицю з даними та зробити висновок.</p>	<p>Тема 9. Значення інтелектуальної власності</p> <p>Завдання для самостійної роботи:</p> <p>Сформулювати проект зварювання на винахід (корисну модель).</p> <p>Література: <i>Основна:</i> 7, 8, 9 <i>Додаткова:</i> 5, 6, 7 <i>Інтернет-ресурси:</i> 1, 2, 3, 4, 10</p>	15
<p>Здобуття знань щодо порядку провадження результатів наукових досліджень</p>	<p>Тема 10. Впровадження результатів досліджень</p> <p>Завдання для самостійної роботи:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Проект акту впровадження розробленої продукції у виробництво (навчальний процес). 2. Розробка проекту технічних умов на продукцію. <p>Література: <i>Основна:</i> 7, 8, 9 <i>Додаткова:</i> 5, 6, 7 <i>Інтернет-ресурси:</i> 1, 2, 3, 4, 10</p>	10
Всього		135

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

Основний

1. Про наукову і науково-технічну діяльність : Закон України від 13.12.1991 № 1977-ХІІ зі змін. – Режим доступу : www.nau.kiev.ua.
2. Про науково-технічну інформацію : Закон України від 25.06.1993 № 3322-ХІІ зі змін. – Режим доступу : www.nau.kiev.ua
3. Про безпечність та якість харчових продуктів і продовольчої сировини / закон України. – Київ: 2005. – 69 с. – (принятий Верховною Радою України 6 вересня 2005 р. № 2809-IV)
4. Кожухар В.М. Практикум по основам научных исследований / В.М. Кожухар. – М., 2008.
5. Кантере В. А. Система безопасности продуктов питания на основе принципов НАССР / В.А. Кантере, В.А. Матисон. – М. : МГУПП, 2004. – 461 с.
6. Кантере В.М., Матисон В.А., Фоменко М.А. и др. Органолептический анализ пищевых продуктов. – М. : МГУПП, 2002. – С. 16 – 72.
7. Лудченко А.А. Основы научных исследований / А.А. Лудченко, Я.П. Лудченко, Г.А. Примак. – К. : Знання, 2001. – 113 с.
8. *Товарознавство і торговельне підприємництво : навч. посібник: за ред. А.А. Мазаракі. - Київ нац.торг.-екон. ун-т, 2014. - 652 с.*
9. Основы научных исследований : навч. посіб. / А.О. Афанасьев, С.Ю. Козькін ; Харківський національний економічний ун-т. – Х. : ХНЕУ, 2005. – 96 с.
10. Кислий В. М. Організація наукових досліджень: навчальний посібник / В. М. Кислий. - Суми : Університетська книга, 2011. - 224 с.
11. Пятницька-Позднякова І. С. Основы научных исследований у вищій школі : навч. посібник / І. Пятницька-Позднякова. – К. : [б.в.], 2003. – 116 с.
12. Сидоренко В.К. Основы научных исследований : навч. посіб. для вищ. шк. закл. освіти / В.К. Сидоренко, П.В. Дмитренко. – К. : РННЦ «ДНІТ», 2000. – 260 с.
13. Соловійов С.М. Основы научных исследований : навч. посіб. / С.М. Соловійов. – К. : Центр навч. л-ри, 2007. – 176 с.
14. Свердан М.М. Основы научных исследований : навч. посіб. / М.М. Свердан, М.Р. Свердан ; Буковинська держ. фінансова академія. – Чернівці : Рута, 2006. – 352 с.
15. Шейко В.М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності : підручник / В.М. Шейко, П.М. Кушнарченко. – К. : Знання-Прес, 2002. – 213 с.

16. Цехмістрова Г.С. Основы научных исследований : навч. посіб. / Г.С. Цехмістрова. – К. : Слово, 2003. – 240 с.
17. Чупріна Н.В. Методологія сучасних наукових досліджень : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Н.В. Чупріна ; Київ. нац. ун-т технологій та дизайну. – К. : КНУТД, 2009. – 246 с.

Додатковий

1. Білоусова Т.П. Основы научных исследований : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Т.П. Білоусова, Ю.О. Маркітантов ; Кам'янець-Подільський держ. ун-т. – Кам'янець-Подільський, 2004. – 120 с.
2. Возний І. Основы научных исследований : навч. посіб. / І. Возний ; Чернів. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича. – Чернівці : Чернів. нац. ун-т, 2009. – 144 с.
3. Зимняя И.А. Научно-исследовательская работа : методология, теория, практика организации и проведения / И.А. Зимняя. – М., 2000.
4. Клименюк О.В. Технологія наукового дослідження : підручник / О.В. Клименюк. – К., 2006.
5. Ковальчук В.В. Основы научных исследований : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / В.В. Ковальчук, Л.М. Моїсєєв, В.О. Дроздов (наук. ред.) ; Черкаська наукова установа «Інститут інноваційних технологій і змісту освіти»; АПН України ; Південний науковий центр. – 4-е вид., переробл. і доповн. – К. : Професіонал, 2007. – 239 с.
6. Колесников О.В. Основы научных исследований : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / О.В. Колесников ; Українська держ. академія залізничного транспорту. – Х. : УкрДАЗТ, 2008. – 171 с.
7. Крушельницька О.В. Методологія та організація наукових досліджень : навч. посіб. для вищ. навч. закл. / О.В. Крушельницька. – К. : Кондор, 2006. – 206 с.
8. Кунда Н.Т. Методи научных исследований : навч. посіб. / Н.Т. Кунда, О.М. Лунишча ; Національний транспортний ун-т. – К. : НТУ, 2007. – 84 с.
9. Коломеец, Ф.Г. Основы системного анализа и теории принятия решений [Текст] : пособие для исследователей, управленцев и студентов вузов / Ф.Г. Коломеец – Минск: Тесей, 2005. -320 с.
10. Круглов, М.И. Системный анализ в стандартизации и управлении качеством продукции [Текст] / М.И. Круглов // Научные труды Системный подход в решении проблем управления качеством продукции" - М.: ВНИИС, 1976. Вып. 29. - С.3-34.
11. Кудрин, Б.И. Исследования технических систем как сообществ изделий - технонологических проблем. Ежегодник. 1980. - М.: Наука, 1981. -С. 236-254.
12. Любич О.Й. Експериментальне забезпечення наукових досліджень : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / О.Й. Любич, А.Ф. Будник / Сумський держ. ун-т. – Суми : Вид-во СумДУ, 2009. – 186 с.

3. Мигаль В.Д. Організація, методи та викладення результатів наукових досліджень : навч.-метод. посіб. / В.Д. Мигаль ; Харк. нац. автомобільно-дорож. ун-т. – Х. : ХНАДУ, 2009. – 276 с.
4. Наука і технічна творчість в учбовому процесі (від абітурієнта до аспіранта) : навч. посіб. / В.П. Кожем'яко, Є.А. Бобровник, О.І. Понура ; Вінниц. держ. техн. ун-т. – Вінниця, 2000. – Ч. 1. – 152 с.
5. Наринян А.Р. Основы научных исследований : учеб. пособие / А.Р. Наринян, В.А. Поздеев. – К. : Изд-во Европ. ун-та, 2002. – 110 с.
6. Основы научных исследований та наукова інформація : навч. посіб. / С.В. Суворій, С.М. Ганжа, В.І. Суворіна, А.Д. Доценко. – Луганськ, 2008. – 129 с.
7. Пилипчук М.І. Основы научных исследований : підручник / М.І. Пилипчук, А.С. Григор'єв, В.В. Шостак. – К. : Знання, 2007. – 270 с.
8. Ростовський В.С. Основы научных исследований та технічної творчості : підруч. для студ. вищ. навч. закл. / В.С. Ростовський, І.В. Дібрівська. – К : Центр навч. л-ри, 2009. – 96 с.
9. Родина Т. Г. Сенсорный анализ продовольственных товаров : учебник для вузов / Родина Т. Г. – М. : Изд. Центр «Академия» , 2004. – 208 с.
10. Свердан М.М. Основы научных исследований : навч. посіб. / М.М. Свердан, М.Р. Свердан ; Буковинська держ. фінансова академія. – Чернівці : Рута, 2006. – 352 с.
11. Сидоренко В.К. Основы научных исследований : навч. посіб. для вищ. мед. закл. освіти / В.К. Сидоренко, П.В. Дмитренко. – К. : РННЦ «ДНІТ», 2000. – 260 с.
12. Титаренко Л. Д. Ідентифікація та фальсифікація продовольчих товарів : навчальний посібник / Титаренко Л. Д., Павлова В. А., Малигіна В. Д. – К. : Центр навчальної літератури, 2006. – 192 с.

Інтернет-ресурси

1. Всероссийский институт научной и технической информации. – Режим доступу : www.viniti.ru
2. Державна науково-технічна бібліотека України (ДНТБ України). – Режим доступу : www.gntb.gov.ua
3. Державна наукова установа «Книжкова палата України імені Івана Федорова». – Режим доступу : www.ukrbook.net
4. Законодавча база Верховної Ради України. – Режим доступу : konrada.gov.ua
5. Науково-практичний журнал «Наука та інновації». – Режим доступу : www.vac.org.ua
6. Національна академія наук України. – Режим доступу : www.nas.gov.ua

7. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського. – Режим доступу : www.nbuv.gov.ua
8. Світний портал. – Режим доступу : www.osvita.org.ua
9. Сайт Высшей аттестационной комиссии России. – Режим доступу : www.vak.ed.gov.ru
10. Український інститут науково-технічної та економічної інформації. – Режим доступу : www.uintai.kiev.ua